

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการสรุปผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานตรวจสอบ ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิด โดยผู้ศึกษาขอสรุปผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานตรวจสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานตรวจสอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 อายุ ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ระดับการศึกษาส่วนมากจบปริญญาตรี จำนวน 78คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 สถานภาพการทำงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานตรวจสอบ 9 จำนวน 43คน คิดเป็นร้อยละ 35.2รองลงมาคือ พนักงานตรวจสอบ 8 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9ผู้บริหารทีม/หัวหน้าสายงานตรวจสอบ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18 พนักงานตรวจสอบ 4 – 7 จำนวน 18คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และผู้บริหาร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1ประสบการณ์ในสายงานกำกับและตรวจสอบส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 45คน คิดเป็นร้อยละ 36.9รองลงมาคือประสบการณ์มากกว่า 15ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ประสบการณ์ 5 – 10ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3และประสบการณ์มากกว่า 10 – 15 ปี จำนวน 18คน คิดเป็นร้อยละ 14.8

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กระบวนการตรวจสอบภายใน รองลงมา เป็นคุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายในความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจ นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และระบบสารสนเทศ ตามลำดับ

กระบวนการตรวจสอบภายใน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีระดับโดยรวมอยู่ในรับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหน่วยงานให้ความสำคัญใน 1.ผู้ตรวจสอบภายใน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้กับผู้บริหารของหน่วยรับตรวจทราบถึงประเด็นการตรวจอย่างครบถ้วนมี 2. มีการจัดทำแนวการตรวจสอบทุกครั้งก่อนเข้าตรวจ3.ตรวจสอบได้จัดทำแผนการตรวจสอบจากผลประเมินความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ4.มีการจัดทำกระดาษทำการที่ครอบคลุมทุกประเด็นการตรวจ5. หลักฐานการตรวจสอบส่วนใหญ่มาจากการสุ่มตรวจสอบเอกสาร/สัมภาษณ์ 6.ผู้ตรวจสอบภายใน ติดตามผลการปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะ และ7. มีการสำรวจเบื้องต้นทุกครั้งก่อนการเข้าตรวจ

คุณสมบัติของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีระดับโดยรวมอยู่ในรับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหน่วยงานให้ความสำคัญใน 1.พนักงานตรวจสอบ มีการพัฒนาศักยภาพ และฝึกอบรมตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 2.พนักงานตรวจสอบปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และใช้ทักษะเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพพึงปฏิบัติ 3. พนักงานตรวจสอบมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ ของธนาคาร 4.พนักงานตรวจสอบมีความรู้ตรงตามสายงานที่ทำการตรวจสอบ 5. พนักงานตรวจสอบมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการตรวจสอบภายใน 6. และพนักงานตรวจสอบมีความสามารถในการสื่อสารทั้งทางวาจา และลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับตรวจได้เข้าใจตรงตามที่ต้องการ

ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีระดับโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหน่วยงานให้ความสำคัญใน 1. หน่วยรับตรวจมีการจัดเตรียมสถานที่สำหรับปฏิบัติงานในการตรวจสอบให้กับพนักงานตรวจสอบ 2. หน่วยรับตรวจและพนักงานตรวจสอบมีความเข้าใจตรงกันในประเด็นการตรวจสอบ 3. หน่วยรับตรวจให้ความร่วมมือในการแก้ไข ให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของพนักงานตรวจสอบ4. หน่วยรับตรวจมีการจัดเตรียมเอกสารตามหนังสือที่ผู้ตรวจสอบได้แจ้งไว้ล่วงหน้า5.และหน่วยรับตรวจให้ความร่วมมือในทุกด้าน ที่ผู้ตรวจสอบขอร้อง โดยไม่ปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูลที่เป็นจริง

นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีระดับโดยรวมอยู่ในรับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหน่วยงานให้ความสำคัญใน 1. สายงานกำกับ และตรวจสอบได้รับการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการหน่วยงานอย่างเพียงพอ 2. ผู้บริหารให้การสนับสนุนและความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบ สถานที่ และเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ 3. และฝ่ายบริหารให้การสนับสนุน และหาแนวทางการแก้ไข เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะ ของสายงานกำกับและตรวจสอบ ในระดับเท่ากัน รองลงมาคือ 4. ผู้บริหารได้มอบนโยบายที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบ 5. ผู้บริหารเมื่อรับทราบรายงานผลการตรวจสอบแล้ว มีการสั่งการให้ติดตาม สอบสวนหาข้อเท็จจริง 6. และผู้บริหารมีการจัดสรรอัตรากำลังให้กับหน่วยตรวจสอบภายในอย่างเพียงพอ

ระบบสารสนเทศ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีระดับโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหน่วยงานให้ความสำคัญใน 1. หน่วยงานมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบ 2. หน่วยงานมีโปรแกรมที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบอย่างครบถ้วน 3. หน่วยงานมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ 4. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการตรวจสอบช่วยให้การปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 5. และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการตรวจสอบ มีความเหมาะสมกับหน่วยรับตรวจ

ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในโดยรวมอยู่แต่ละด้านส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านหน่วยตรวจสอบภายในสามารถจัดทำทำรายการงาน และรายงานผลการตรวจสอบภายในระยะเวลาที่เหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหน่วยตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามแผนการตรวจสอบที่กำหนดไว้ ด้านผลการตรวจสอบสามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างเหมาะสม ด้านผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มรับรู้และเข้าใจนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานของตรวจสอบ และข้อเสนอแนะจากผลการตรวจสอบได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากธนาคารเป็นอันดับสุดท้าย

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษานี้ไว้คือ

1. พนักงานตรวจสอบมีเพศต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานตรวจสอบที่มีเพศต่างกัน จะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

2. พนักงานตรวจสอบมีอายุต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานตรวจสอบที่มีอายุต่างกัน จะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

3. พนักงานตรวจสอบมีระดับการศึกษาต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานตรวจสอบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

4. พนักงานตรวจสอบมีสถานภาพการทำงานต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานตรวจสอบที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน จะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

5. พนักงานตรวจสอบมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน จะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

6. กระบวนการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ปฏิเสธสมมติฐาน)

7. คุณสมบัตินักตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัตินักตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ยอมรับสมมติฐาน)

8. นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ยอมรับสมมติฐาน)

9. ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ยอมรับสมมติฐาน)

10. ระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ยอมรับสมมติฐาน)

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่าเพศชาย และ หญิง ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

2. อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่าอายุที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพนธ์ สุนทรพรศิลป์, 2546) พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทยมีทัศนะว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกัน นอกจากนี้เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกัน ยังได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพ และตำแหน่งงาน ซึ่งมีความแตกต่างกัน

4. สถานภาพการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน แสดงว่าพนักงานตรวจสอบที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพนธ์ สุนทรพรศิลป์, 2546)

5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัย (วัลยา กลิ่นหวล, 2543) ศึกษาสภาพ การปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ธนาคารจำกัด (มหาชน) และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านต่าง ๆ จำแนกตาม เพศและประสบการณ์ พบว่าพนักงานตรวจสอบ ฝ่าย ตรวจสอบธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสภาพการ ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในแต่ละด้านในระดับปานกลาง พนักงานที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี และ น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในไม่ แตกต่างกัน

6. ปัจจัยด้านกระบวนการตรวจสอบภายในไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการ ปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ (นันทวัน วรรณดี, 2550) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของ กระทรวงศึกษาธิการมีกระบวนการตรวจสอบภายในที่ดีส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับมาก

7. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการ ปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ (พรเพ็ญองอาจวาจา, 2549) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนางานตรวจสอบจากปัญหาที่พบใน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในการทำเรื่องแห่ง ประเทศไทยพบว่าผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบ มากที่สุดคือนโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหารและความพร้อมด้านทักษะความรู้ความสามารถ ของผู้ตรวจสอบภายใน

8. ปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พรเพ็ญองอาจวาจา, 2549) และ (ชาญณรงค์ เพ็ญศิริ, 2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า โครงสร้างองค์กรที่มีนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร การประสานงานของผู้ตรวจสอบภายใน และความพร้อมของแหล่งความรู้และข้อมูลสารสนเทศ มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน

9. ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อโนมา บัวเขียว, 2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานภายนอก (Internal Audit Outsourcing) ในมุมมองของกรรมการผู้จัดการ และผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน ปัจจัยด้านขนาดองค์กร ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และปัจจัยด้านนโยบายองค์กร และด้านความเข้าใจและยอมรับของหน่วยรับตรวจ ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามคือคุณภาพการให้บริการตรวจสอบภายใน

10. ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาญณรงค์ เพ็ญศิริ, 2548)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานตรวจสอบภายใน เนื่องจากได้ทราบแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการตรวจสอบภายใน รวมถึงปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอสรุปข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน

1.1 ควรมีการจัดทำแผนการตรวจสอบให้ชัดเจน กระชับ และตรงประเด็น

1.2 ควรมีการกำหนดแบบแผนและรูปแบบการปฏิบัติงานตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน

1.3 ภายหลังจากอนุมัติแผนการตรวจสอบแล้วหากมีประเด็นเพิ่มเติมในการตรวจสอบ ควรกำหนดเป็นแผนการตรวจในงวดถัดไป

1.4 งานตรวจสอบบางกรณีเป็นเรื่องที่ส่วนงานมีการควบคุมและติดตามอยู่แล้ว ไม่ควรให้พนักงานตรวจสอบไปปฏิบัติงานในส่วนนั้นอีกเพราะจะเป็นการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน

1.5 ควรมีการทบทวนบทบาทหน้าที่และกระบวนการทำงานของสายงานตรวจสอบให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป

2. คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน

2.1 ผู้ตรวจสอบภายในควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ผู้ตรวจสอบภายในควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านอื่นๆ เช่นด้าน กฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

2.3 ผู้ตรวจสอบภายในควรมีจรรยาบรรณในวิชาชีพตรวจสอบภายใน

2.4 ควรกำหนดคุณสมบัติพนักงานตรวจสอบให้มีประสบการณ์ และความสามารถในระดับ 8 ขึ้นไป ซึ่งมีความเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงานของสาขา ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงและวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม

2.5 พนักงานตรวจสอบควรศึกษางานที่จะเข้าตรวจเป็นอย่างดีก่อนที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบจริง

2.6 ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในอย่างมีระบบแบบแผน และวัดผลเป็นระยะๆ

2.7 ควรจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้จากบุคลากรที่มีความสามารถสู่พนักงานรุ่นใหม่ๆ มากกว่าให้หาความรู้จากการปฏิบัติงานตรวจทันที

2.8 ควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน เช่น ค่าวิชาชีพ เพื่อลดอัตราการโยกย้ายไปสายงานอื่น

2.9 พนักงานตรวจสอบควรศึกษาความรู้ให้เชี่ยวชาญในงานตรวจสอบภายใน และควรมีวุฒิบัตรรับรองความรู้ความสามารถที่สำคัญต่องานตรวจสอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และมีข้อเสนอแนะอย่างน่าเชื่อถือ

3. นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร

3.1 ฝ่ายบริหารควรจัดสรรอัตรากำลัง งบประมาณ ให้เพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

3.2 ฝ่ายบริหารควรมีการประชุม หรือกับหน่วยตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง

3.3 ฝ่ายบริหารควรกำหนดงานตรวจสอบไว้ในกระบวนการปฏิบัติงานของส่วนงานต่างๆ ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ

3.4 ฝ่ายบริหารต้องเข้าใจรายละเอียดของงานตรวจสอบ (job description) และ ความสำคัญของสายงานกำกับและตรวจสอบอย่างถ่องแท้ อันจะนำมาซึ่งนโยบายและการสนับสนุนที่เหมาะสม

3.5 ควรมีการสื่อสารที่ชัดเจนและรวดเร็วจากผู้บริหารเนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในงานบ่อยครั้ง แต่มีการสื่อสารจากผู้บริหารน้อย

3.6 ฝ่ายบริหารควรให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งพนักงานในระดับผู้บริหารฝ่ายเนื่องจากเป็นตำแหน่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานตรวจสอบภายในขององค์กร

3.7 ฝ่ายบริหารควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของสายงานกำกับและตรวจสอบ

3.8 ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีพร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ผู้ตรวจสอบภายในตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์

3.9 ผู้บริหารสายงานกำกับและตรวจสอบควรให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบและควรเข้าร่วมในการเปิด/ปิด การตรวจสอบเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องผ่านหัวหน้าทีมตรวจสอบ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์บทบาทของงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ทุกส่วนงานเข้าใจงานตรวจสอบมากขึ้น

4. ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจ

4.1 ควรให้หน่วยรับตรวจจัดเตรียมเอกสารไว้ล่วงหน้า จะช่วยให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการตรวจสอบให้เหมาะสม ไม่ควรใช้เวลามากเกินไปเพราะอาจทำให้รายงานผลการตรวจไม่ทันตามเวลาที่กำหนด

4.2 ควรมีการพบปะ พูดคุย ให้หน่วยรับตรวจทราบถึงจุดประสงค์ของหน่วยตรวจสอบภายใน ในการเข้าตรวจสอบว่ามีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ เพื่อให้หน่วยงานได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ไม่ใช่เป็นการจับผิด

4.3 ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยรับตรวจเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

5. ระบบสารสนเทศ

5.1 พัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถรายงานข้อมูลสนับสนุนการตรวจสอบได้อย่างเป็นปัจจุบัน

5.2 ควรมีการวางจุดควบคุมในระบบงานอย่างทั่วถึงเพื่อป้องกันข้อมูลในระบบผิดพลาด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการตรวจสอบ ในเชิงลึก เช่น จรรยาบรรณ ความเป็นอิสระ หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นปัจจัยที่ถูกให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบภายใน เนื่องจากในการดำเนินธุรกิจของกิจการต่างๆ ในปัจจุบันล้วนใช้ระบบช่วยในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น

3. ควรศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการตรวจสอบภายใน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องตามแผนการตรวจสอบที่กำหนดไว้